

Zlatý roh

ZPRAVODAJ OBCE STARÉ MĚSTO POD SNĚŽNÍKEM

ÚNOR 2000

ČÍSLO 2

2 Kč

Vytápění sídliště Budovatelů

Vážení spoluobčané,
rád bych reagoval na články v regionálním tisku, které se zabývaly vytápěním 87 bytových jednotek na sídlišti Budovatelů ve Starém Městě.

Problémy s vytápěním začaly již v minulosti. Například na zasedání obecního zastupitelstva dne 17.9.1998 vznesli obyvatelé stížnost na špatnou dodávku teplé užitkové vody (TUV) a tepla. Předseda představenstva a. s. Ligra ing. Libor Kužel se na jednání OZ vyjádřil, že kotelna, ve které se vytápí, je technicky zaostalá, nesplňuje zákonem stanovené podmínky emisí a má povolený provoz jen do 31.12.1998 (viz zápis z OZ).

Obec Staré Město řádně uzavřela dne 31.3.1999 smlouvu s Ligra a. s. Staré Město na vytápění uvedených domů. Dle této smlouvy měla a. s. Ligra dodávat teplo a TUV do konce roku t. j. do 31.12.1999. Vzhledem k tomu, že do 1.11.1999 neproběhla kolaudace kotelní v areálu bývalého Moravolenu, rozhodla obecní rada na svém jednání dne 1.11.1999 tak, že do 31.12.1999 bude vytápět dle platné smlouvy a. s. Ligra, přestože dne 15.9.1999 byla založena obecně prospěšná společnost, která by na základě rozhodnutí obecní rady č. 20 z 1.11.1999 měla zabezpečovat teplo a TUV nejdříve od 1.1.2000 s tím, že Ligra a. s. Staré Město do této doby zabezpečí kolaudaci kotelní v areálu bývalého Moravolenu. Kolaudace kotelní byla podmínkou pro zahájení vytápění a dodávky TUV obecně prospěšnou společností. Ing. Libor Kužel, představitel a. s. Ligra se na jednání obecní rady dne 1.11.1999 vyjádřil, že kolaudace kotelní je záležitostí dvou až třech týdnů.

Na základě vyjádření stavebního úřadu (č. j. 1696/99/VA) nelze bez odstranění závad, které byly shledány provedeným výkonem stavebního dozoru dne 22.10.1998, s rizikem pokuty, kotelnu v areálu Moravolenu provozovat. **Do dnešního dne nebyla kolaudace provedena.**

Další problémy s dodávkou teplé užitkové vody začaly dne 19.7.1999, kdy a. s. Ligra zastavila dodávku tepla pro ohřev TUV na několik dnů, bez udání důvodu. Obec byla nucena uvedenou situaci co nejrychleji řešit. Došlo k napojení kotelního zařízení základní školy na teplovod. Teplo pro TUV se začalo dodávat z kotelní ZŠ od 28.7.1999 do všech bytů na sídlišti Budovatelů.

V polovině října proběhlo jednání mezi zástupci obce a a. s. Ligra a byl dohodnut termín zahájení vytápění a. s. Ligra od 26.10.1999. Dne 3.11. a. s. Ligra opět přerušila dodávku tepla i TUV a požádala Obec Staré Město o zálohu na měsíc listopad, která by pokryla náklady spojené s vytápěním na daný měsíc. V době od 4.11. do 10.11. obdržela a. s. Ligra zálohu ve výši 150.000,- Kč. Skutečná spotřeba na uvedený měsíc v roce 1998 byla přitom cca 82.000,- Kč. Přes zaplacenou zálohu byla obec znovu donucena začít vytápět byty na sídlišti od 17.11. z kotelní ZŠ. Ve smlouvě, která byla s a. s. Ligra řádně uzavřena, je výpovědní lhůta stanovena na tři měsíce, toto ustanovení nebylo dodrženo již od 19.7.1999.

Obec se po nepříjemných zkušenostech s jednáním a. s. Ligra rozhodla řešit vytápění i dodávku TUV vlastními silami a provedla rekonstrukci kotelní v budově základní školy tak, aby bylo zajištěno teplo a TUV pro obyvatele uvedených domů.

Ke dni 30.12.1999 a. s. Ligra vypověděla smlouvu s obcí, den před ukončením platnosti smlouvy.

V žádném případě se nejedná o neshody obce a firmy, na které doplácí občané, jde jednoznačně o porušení smlouvy ze strany a. s. Ligra. Obec firmě Ligra řádně hradila faktury a uvedená firma měla povinnost podepsanou smlouvu dodržet. Na základě provedené kontroly účetnictví **Obec Staré Město k 19.1.2000 nedluží a. s. Ligra ani korunu!**

Problémy nájemníků v souvislosti s dodávkou tepla plně chápu, jedná se však o technickou záležitost, která se od zprovoznění kotelní stále řeší, ale je nutné si uvědomit, že dořešení situace znamená od-

Z OBSAHU

- Ze zasedání obecní rady
- Informační povinnost obce
- Pohledy do minulosti
- Zimní údržba místních komunikací
- Staroměstské Turistické informační centrum
- Mezinárodní veletrh cestovního ruchu GO 2000
- Pošta zvedla většinu poplatků
- Podpora malým a středním podnikům stoupne
- Hromnice - svátky světla a ohně
- Nečekaný dar
- Výstava fotografií
- Společenská kronika
- Ad staroměstské zvony
- Kulturní akce v únoru
- Kino Staré Město pod Sněžníkem

stávku tepelného zařízení na několik dnů, což je v tomto ročním období velmi obtížné. Také já se přikláním k ekologickému vytápění obce, ale ekologicky vytápět neznamená nechat lidi v zimních měsících bez tepla a teplé vody.

□ Ing. Jaroslav Macek,
starosta obce Staré Město

HASIČI HODNOTILI

V sobotu 8. ledna se konala výroční valná hromada našich hasičů. V malém sále kulturního domu ji za účasti třiceti členů Sboru dobrovolných hasičů Staré Město (z toho bylo deset z družstva mladých) zahájil starosta sboru pan Jiří Irimičuk. V obsáhlé zprávě o činnosti zhodnotil velitel hasičů pan Horst Krobot veškerou činnost sboru za uplynulý rok, schůzovní aktivitu výboru, výsledky školení družstva, pět praktických cvičení včetně účasti na okrskovém cvičení v Branné a výsledky dvou cvičných poplachů, kdy se při druhém z nich ukázalo, že rychlé svo-

lání požárního družstva může negativně ovlivnit i třeba právě probíhající vysílání místního rozhlasu. Členové našeho sboru se v uplynulém roce podíleli na likvidaci dvou požárů - ve Vikanticích a ve zdejším chatovém táboře Krupá. Oba výjezdy proběhly v normě a výsledky zásahu byly nadřizenými i veřejností hodnoceny kladně, stejně tak i výkon pořádkové služby při závodech veteránů v Branné či nedávná pohotovost při přechodu na nový rok 2000. Značný kus práce vykonali členové SDH při dokončovacích pracích na nové zbrojnici v sídlišti Budovatelů (fasáda, terénní úpravy a j.). Celkem zde bylo brigádnicky odpracováno 436 hodin, z toho 150 hodin členy družstva mladých. To vede stále velmi svědomitě Lenka Krobotová. Zpráva velitele kladně hodnotila i péči o strojový park, např. obě STK proběhly bez problémů. Sedm kondičních jízd přispělo ke zlepšení praktických dovedností řidičů i osádky. Družební setkání s hasiči ze Stronie Sl. v Polsku mělo tentokrát přátelský ráz a upevnilo osobní vztahy.

Následné volby nového výboru potvrdily většinu stávajících členů i pro rok 2000. Novou členkou výboru se stala Lenka Krobotová. Ta byla také za velmi dobrou práci spolu s dalšími dvěma mladými hasiči - E. Vogelem a R. Malým - oceněna čestným uznáním našeho SDH. Čestné uznání OSH Šumperk za obětavou práci obdrželi Hubert Kouřil ml., Petr Kumberg, Miroslav Biloš, Petr Baďura, Jiří Irimičuk, Antonín Lapčák a Josef a Jaroslav Rohoňovi. Medaili za příkladnou práci převzali od zástupců OSH Josef Simajchl, Jan Konkol, Petr Štangel a Josef Řezníček. Medaili za zásluhy potom Josef Karkoš, Hubert Kouřil st. a Horst Krobot. Pamětním odznakem sv. Floriána - patrona hasičů - byli oceněni Václav Krejčí a Jaroslav Brachtl st.

Pokladní zpráva ukázala, že hlavním zdrojem příjmů sboru jsou stále členské příspěvky, z celkové částky 5.374,- Kč tvořily 2.700,- Kč. Mně osobně to přišlo trochu zvláštní, že členové spolku, který je zřízen k tomu, aby chránil naše společné hodnoty, mají za tuto svou činnost a přípravu na ni ještě platit příspěvky, které u dospělých členů činí 100,- Kč ročně. Výdaje sboru vyčíslil pokladník částkou 3.886,80 Kč, z toho opět největší část tvořily odvody členských příspěvků do rozpočtu Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, a to částkou 1.600,- Kč.

Diskuse se zpočátku rozbíhala jen velmi pomalu. Jako vždy i tentokrát ji zahájili hosté - starosta obce ing. J. Macek a zástupci OSH F. Ambroz a M. Jégl. Teprve po vystoupení L. Krobotové, která m. j. seznámila valnou hromadu i s problémy při výcviku mladých hasičů a jejich přípravě na soutěže, se rozvinula do potřebné kvality a odhalila i některé další problémy v práci sboru, což se potom odrazilo i v přijatém usnesení. V závěru diskuse připomněl p. Kouřil, že v tomto roce oslaví zdejší hasiči 125. výročí od svého založení

a navrhl, čím by se měl náš sbor při tomto jubileu prezentovat staroměstské veřejnosti. Protože se i toto objevilo v usnesení letošní valné hromady, můžeme očekávat, že si v tomto roce budeme moci novou hasičskou zbrojnici prohlédnout a také se blíže seznámit s prací této veřejně prospěšné organizace.

□ V. Č.

Ze zasedání obecní rady ze dne 17.1.2000

- 1) Staroměstský divadelní soubor ŠOK žádá o příspěvek ve výši 5.000,- Kč na zajištění činnosti souboru v roce 2000. Obecní rada doporučuje obecnímu zastupitelstvu zařadit příspěvek do rozpočtu obce.
- 2) Pozemkový fond ČR žádá obec o stanovisko případně potvrzení prohlášení obce k návrhu výměny pozemků v k. ú. Nízkovice v okrese Vyškov za pozemek parc. č. 1554 v k. ú. Staré Město (v ulici Nová nad chatou GRIOS Prostějov. Na dotčené parcele je podle územního plánu navržena bytová výstavba, proto obecní rada obecnímu zastupitelstvu nedoporučuje směnu schválit.
- 3) Energorozvody Postřelmov žádají o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí ke zřízení venkovního elektrického vedení pro výstavbu rekreačních domků v Kunčicích na parcelách č. 195, 1483 a 1484. V uvedeném prostoru jsou v územním plánu navrženy sportoviště a penzion, proto s výstavbou rekreačních domků nelze souhlasit.
- 4) Obecní rada se zabývala praktickou aplikací zákona o svobodném přístupu k informacím. Informace ústní a telefonické budou obecním úřadem dle možnosti vyřizovány jako dosud na požádání a zdarma. Případné náklady přesahující rámec běžné odpovědi (vyhledávání v archivu, správní poplatky, poštovné a pod.) budou předepsány k úhradě žadateli. Úhrada za kopírovací práce se nemění a zůstává v současné výši:
A4 jednostranně - 1,60 Kč
A4 oboustranně - 2,50 Kč
A3 jednostranně - 2,60 Kč
A3 oboustranně - 4,80 Kč
- 5) Představenstvo Svazku obcí Luže schválilo systém financování provozu ubytovny, podle kterého činí příspěvek Starého Města 57.000,- Kč. Tento požadavek bude obecním zastupitelstvem projednán při schvalování obecního rozpočtu.
- 6) Ing. Jiří Halenka, bytem Hynčice p. Suš. č. 19, upozorňuje na havarijní stav mostu v Hynčicích nad budovou Spartaku MEZ Mohelnice. Obecní úřad Staré Město nechal opravu mostu včetně rozšíření komunikace procházející Hynčicemi zapracovat do územního plánu. Stavebním úřadem Hanušovice

byl na dotčený most vypsán na čtvrtek 27.1.2000 státní stavební dohled.

- 7) Pan Jan Pernica, bytem Staré Město, Úzká ul. č. 208, upozorňuje na poškození jeho plotu při prohrnování cesty. Dle jeho názoru nelze odhrnovat sněh traktorem, ale jen multikárou. Na základě této stížnosti bude cesta udržována jen multikárou. Jelikož je na odhrnování těžšího nebo většího množství sněhu multikára slabá, bude hlavní příjezd k domům, udržovaný traktorem, veden po nábřeží Telčavy.
- 8) Existuje možnost poskytnutí bezúročných půjčky občanům, kterým jejich zaměstnavatelé zadržují mzdy. Půjčky budou řešeny na příštím zasedání obecní rady.

Informační povinnost obce

Dnem 1.1.2000 se obce staly podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím jedním z tzv. povinných subjektů. Dá se očekávat, že jeho naplňování nebude nikterak snadnou záležitostí. Důvodem k tomuto tvrzení je skutečnost, že zmíněný zákon obsahuje řadu ne zcela jednoznačných a legislativně nedostatečně propracovaných ustanovení. Přitom obec, vzhledem ke své působnosti, bude nepochybně patřit k těm povinným subjektům, na které se budou žadatelé obracet se žádostmi o poskytnutí informací často.

Povinnými subjekty jsou ve smyslu § 2 odst. 1 a 2 státní orgány a orgány územní samosprávy, které mají povinnost poskytovat informace. Dále jsou jimi ty subjekty, jimž zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy (např. školy nebo profesní komory).

Prvá skupina povinných subjektů má poskytovat veškeré informace, které se týkají celé jejich působnosti. Z hlediska praxe je důležité vymezit, co se má rozumět pojmem působnost. Zdá se, že ji zákonodárce chápe široce a zahrnuje sem nejen záležitosti, které se vztahují k jeho vlastní činnosti, jakožto mocenského orgánu, ale i ty, které se týkají povinného subjektu jako zaměstnavatele či vlastníka.

Důležité je ustanovení odst. 3 citovaného paragrafu, kterým se vylučuje působnost zákona v případech, kdy je poskytování informací upraveno zvláštními předpisy. V případě obce se neposkytnou např. údaje z matriky, evidence pobytu občanů nebo z voličských seznamů.

Ustanovení § 3 vymezuje některé základní pojmy, které zákon používá. Žadatelem je každá fyzická a právnická osoba, která žádá o informaci. Zákon nerozlišuje mezi naším občanem a cizincem. Žadatelem zřejmě nebude orgán veřejné moci vzhledem k tomu, že poskytování vzá-

jemných informací mezi nimi je upraveno zvláštními zákony.

Co se týče pojmu zveřejněná informace, je uvedený výčet způsobů zveřejnění příkladný.

Informace mohou být povinnými subjekty poskytovány dvěma způsoby, a to na základě žádosti nebo zveřejněním (§ 4).

Každý povinný subjekt je povinen ve svém sídle a úřadovnách zveřejnit na všeobecně přístupném místě a umožnit pořízení kopií základních informací, jejichž taxativní výčet je uveden v § 5 odst. 1 zákona. U obce se uvedené informace zveřejní na úřední desce obecního úřadu.

Zveřejňovat uvedené informace musí povinné subjekty zásadně i způsobem umožňujícím dálkový přístup (zejména internetem). Tato povinnost nastává u měst k 1.1.2001 a u obcí, které městy nejsou, k 1.1.2002. Mimo to mohou být zveřejňovány stanovené informace také dalšími způsoby (např. v podobě knižních publikací, letáků a pod.).

Směřuje-li žádost k poskytnutí informace zveřejněné ve smyslu § 3 odst. 3, může povinný subjekt co nejdříve, nejpozději do sedmi dnů, místo jejího poskytnutí v písemné formě, sdělit žadateli údaje, které umožňují její vyhledání a získání. Trvá-li však dotyčný na jejím přímém poskytnutí, musí mu ji povinný subjekt poskytnout. V nadpisu ustanovení § 6, který upravuje tento způsob poskytování informací, se sice hovoří o povinnosti odkázat na zveřejněnou informaci, avšak z jeho textu plyne, že tu zákonodárce dal povinnému subjektu možnost, aby uvážil, jakou formu zvolí.

Ustanovení § 7 - 10 upravuje výjimky z poskytování informací. Omezení se týká informací obsahujících utajované skutečnosti, osobnostní práva a tzv. citlivé osobní údaje, obchodní tajemství a určité informace o majetkových poměrech osob, které nejsou povinnými subjekty. Na poskytování uvedených údajů se vztahují zvláštní zákony, takže tu nepřichází ve smyslu § 3 odst. 3 možnost uplatnění zákona č. 106/1999 Sb.

Další omezení stanoví § 11 zákona. Podle odst. 1 povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, která se vztahuje výlučně k jeho vnitřním pokynům a personálním předpisům. Zřejmě tu budou přicházet v úvahu různé interní směrnice, příkazy, sdělení a pod. Jak bude vyložen pojem personální předpis, je třeba vyčkat praxe, lze ovšem dovodit, že by se jím neměly rozumět pracovní řády, které jsou podle § 82 zákoníku práce veřejně přístupné. Dále může být omezeno poskytnutí těch informací, které jsou nové a vznikly v průběhu přípravy rozhodnutí (toto omezení však může trvat toliko do doby, kdy příprava končí rozhodnutím).

Na rozdíl od tohoto ustanovení, které dává povinnému subjektu právo zvážet, zda informaci poskytne či nikoli, u informací stanovených v odst. 2 a 4 platí, že je jejich poskytnutí zcela vyloučeno.

Pokud se týče omezení práva na informace, má se zásadně postupovat tak, aby bylo učiněno pouze v nezbytně nutném rozsahu. Podle § 12 se omezení provádí tak, že povinný subjekt poskytne požadovanou informaci včetně doprovodných (§ 3 odst. 4), po vyloučení těch, které nemusí nebo nesmí poskytnout. Právo na odepření informace trvá zásadně tak dlouho, dokud trvá důvod odepření a v odůvodněných případech je povinný subjekt povinen ověřit, zda důvod odepření trvá.

Ustanovení § 13 upravuje formu žádosti o poskytování informace. Tato žádost se podává ústně (např. i telefonem) nebo písemně. Písemnou formu má přitom i podání učiněné telekomunikačním zařízením, přičemž, jak plyne z ustanovení § 14 odst. 2, není požadováno, aby ji bylo možno vytisknout na papíře. Zásadně není třeba, aby byla žádost odůvodněna nebo prokazován právní zájem na poskytnutí informace. Jestliže by však žadateli nebyla na ústní žádost poskytnuta odpověď nebo ji nepovažoval za dostačující, musel by podat žádost písemnou.

Podle § 14 je žádost podána dnem, kdy ji obdržel povinný subjekt; sdělení, že žadatel trvá na přímém poskytnutí zveřejněné informace, se považuje za novou žádost.

Zákon předepisuje, že z podání musí být zřejmé, kterému subjektu je určeno a kdo jej činí, nepochybně však též, jaké informace se dožaduje. U podání, které se činí telekomunikačním zařízením, se dále požaduje příslušná identifikace. Jestliže žádost tyto údaje neobsahuje, nejde o podání a žádost se bez dalšího odloží.

Povinný subjekt žádost posoudí a:

1) Je-li nesrozumitelná nebo není patrné, jaká informace je požadována či je formulována příliš obecně, musí vyzvat žadatele ve lhůtě sedmi dnů od podání žádosti, aby tuto upřesnil. Jestliže tak žadatel neučiní do 30 dnů od doručení výzvy, vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Podle 20 odst. 4 se vztahuje správní řád jen na řízení podle § 15 a 16, a vzhledem k tomu nebude tedy toto rozhodnutí vydávané podle obecných ustanovení o správním řízení.

2) V případě, že se požadovaná informace nevztahuje k jeho působnosti, žádost odloží a s odůvodněním tuto skutečnost sdělí do tří dnů žadateli, v tomto případě se vůbec nevydává rozhodnutí.

3) Nejpozději do 15 dnů od přijetí podání, resp. jeho upřesnění poskytne informaci (písemně, nahlédnutím do spisů s možností pořídit kopii nebo na paměťových médiích). Ve všech případech je třeba o postupu při poskytování informací pořádat záznam.

Lhůtu pro poskytnutí informace je možno prodloužit, nejvýše o 10 dnů, jsou-li k tomu závažné důvody, jejichž taxativní výčet je uveden v § 14 odst. 5. Prodloužení lhůty tedy nepřichází v úvahu v jiných případech vyřizování žádosti. Jsou-li tu závažné důvody, posoudí povinný subjekt

sám. Současně je povinen o prodloužení lhůty a důvodech prokazatelně žadatele informovat ještě před uplynutím patnáctidenní lhůty.

V případě, že povinný subjekt byl z části žádosti o poskytnutí informace nevyhoví, musí o tom vydat rozhodnutí ve lhůtě stanovené pro vyřízení žádosti (rozhodnutí se ovšem nevydává, pokud se žádost odloží). Zákon výslovně stanoví, že je-li povinným subjektem obec, vydává takové rozhodnutí vždy obecní úřad, ať se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost.

Toto rozhodnutí je vydáváno podle správního řádu (§ 20 odst. 4) a musí obsahovat náležitosti stanovené v § 15 odst. 2. Doručit je třeba do vlastních rukou.

Pokud příslušný orgán ve lhůtě pro vyřízení žádosti ani neposkytl informace, ani nevydal rozhodnutí, jímž se žádosti nevyhovuje, má se za to, že vydal rozhodnutí, jímž informaci odepřel. Proti takovému rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne uplynutí lhůty pro vyřízení žádosti.

Proti rozhodnutí jímž se odmítá poskytnutí informace se může žadatel odvolat, a to do 15 dnů od doručení rozhodnutí, resp. marného uplynutí lhůty pro vyřízení žádosti. Odvolání se podává u subjektu, který rozhodnutí vydal či vydat měl. O odvolání rozhoduje zásadně nadřízený povinný subjekt nejbližší vyššího stupně. V případě, že jde o rozhodnutí obecního úřadu, které se týká samostatné působnosti, rozhoduje o odvolání obecní rada, ledaže by obecní zastupitelstvo stanovilo, že rozhoduje jiný orgán obce. Jedná-li se o přenesenou působnost, bude o odvolání rozhodovat okresní úřad.

O odvolání má příslušný orgán rozhodnout do 15 dnů od předložení odvolání povinným subjektem, jinak se má za to, že rozhodnutí zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Za den doručení tohoto rozhodnutí se považuje den následující po uplynutí lhůty pro vyřízení odvolání.

Zákon výslovně stanoví, že proti rozhodnutí o odvolání se nelze odvolat, je ovšem přezkoumatelné soudem.

Za poskytnuté informace jsou povinné subjekty oprávněny žádat úhradu, a to ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s vyhledáním informací, pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a odesláním informace. Tato úhrada přichází v úvahu zejména u informací, které jsou poskytovány písemnou formou. Předpokládáná výše nákladů musí být k žádosti toho, kdo o poskytnutí informace žádá potvrzena. Vydání informací může povinný subjekt podmínit zaplacením úhrady nebo zálohy na ni. Úhrada je přímým povinným subjektem. Nebude-li úhrada poskytnuta nebo záloha zaplacená, povinný subjekt informaci neposkytne.

□ JUDr. P. Mates

Pohledy do minulosti

61. ČÁST

Šestý ročník Pohledů do minulosti Staroměstska jsem uvedl v minulém čísle vyprávěním o uložení dokumentů našeho města v šumperském archívu. Z třínáctistránkového úvodu inventární knihy jsem zařadil i několik informací ze středověku. Pro dnešní Pohledy jsem ponechal historii z let 1850 - 1938, kdy bylo naše město i střediskem správním - sídlem soudního okresu.

Politický okres Šumperk byl v polovině 19. století rozdělen na tři okresy soudní - dnešní Loučnou, Staré Město a Šumperk. Do našeho soudního okresu bylo začleněno 22 obcí, průměrný počet obyvatelstva se pohyboval kolem 16 - 17 tisíc. Rozhodnutí o ustanovení Starého Města správním střediskem nemohly ovšem nepředcházet změny v ekonomice regionu. Dr. Spurný to ve zmíněném úvodu charakterizuje větou, že "Staré Město se stalo (později spolu s Hanušovicemi) průmyslovým centrem celé oblasti horního toku řeky Moravy a jejích přítoků Krupé a Branné."

Vše začalo postupnou parcelací lichtenštejnského vrchnostenského dvora v letech 1789 - 1834, která dala zpočátku vznik osadě Hajmrlův a v dalších letech uvedla v život 197 nových (?) zemědělských hospodářství. V té době vzniká i osada Štěpánov, která měla v r. 1839 již 23 usedlostí, na Starém Kopci jich bylo 11 a kolem bývalé panské sklárny v Květně dalších 12. Nositelem zprůmyslnění Sta-

rého Města se stala místní měšťanská rodina Buhlů, která se ukázala jako kapitálově nejsilnější a podnikatelsky nejschopnější. Již v r. 1828 byla zde její zásluhou zřízena větší textilní manufaktura (asi na místě bývalé papírny), kterou majitelé v druhé polovině století rozšířili a modernizovali na textilní továrnu zpracovávající kromě lnu i dováženou bavlnu. Ve stejném roce zahájili Buhlové také doložení tuhy kolem Malého Vrbna a později i Branné. V roce 1884 byl založen další důlní podnik - Staroměstské tuhové těžství Alberti, v němž se kapitálově podíleli mj. i loučenští Kleinové.

Ale i poté Staré Město zůstalo dále především městem zemědělským jako středisko oblasti pastvinářské a lnářské. V r. 1904 byla tu z podnětu továrníka Buhla ustavena Společnost pro přípravu lnu k jeho pěstování a zpracovávání. Této plodině tu byla věnována po celou dobu mimořádná pozornost. Také chovatelství se rychle rozvíjelo - v r. 1903 byl zřízen další průmyslový podnik - jirchárna a pravděpodobně krátce poté byla uvedena do provozu i zdejší mlékárna.

To už zde ale od r. 1850 existoval soudní okres Staré Město, který zpětně jako správní jednotka rozvoj svého centra dokázal podpořit. Naše město se od tohoto roku stalo sídlem okresního soudu, v letech 1855 - 1868 tu byl i "smíšený okresní úřad" (?), po celou dobu až do r. 1938 zde bylo sídlo berního úřadu, důchodkového

úřadu a celní správy. Finanční stráž sídlila navíc ještě i v dnešní Nové Senince a Velkém Vrbně, četnická stanice byla kromě Starého Města i v Kunčicích. Všechny tyto změny (ekonomické i správní) zřetelně ovlivnily i počet obyvatel regionu. Zatím co v r. 1834 žilo ve Starém Městě 1334 obyvatel, po sčítání v r. 1850 to bylo už 2.034 a v r. 1900 2.114 obyvatel. Spolu s okolními obcemi žilo na Staroměstsku v druhé polovině 19. stol. více jak pět tisíc lidí. Např. dnešní Stříbrnice spolu s osadou Nový Rumburk měly v té době více jak 600 obyvatel. Potom však začal ve vesnicích počet obyvatel klesat, do doby posledního sčítání v r. 1930 to bylo cca o 600 lidí (z 3046 v r. 1850 na 2441). V samotném Starém Městě se však pokles neprojevil, v r. 1930 zde trvale žilo 2274 obyvatel.

Zmíněný hospodářský rozvoj a zařazení Starého Města mezi správní střediska místního významu přinesly i další pozitivní změny v životě města. Stará formanská cesta vedoucí údolím Krupé byla v letech 1829 - 1841 přestavěna na silnici, která byla v letech 1854 - 1884 prodloužena až na Kladské sedlo. V r. 1866 byla zahájena stavba silnice ze Starého Města do Velkého Vrbna (rekonstrukce 1913) a v r. 1890 stavba silnice do dnešní Branné, dokončena v r. 1904. Výstavba dopravní sítě byla korunována otevřením lokální dráhy z Hanušovic v r. 1905, o což zdejší podnikatelé i správa města usilovaly už od r. 1888. V r. 1869 zřídilo město první veřejné osvětlení ulic petrolejovými lampami, v r. 1891 byla v továrně zavedena elektrina, městská elektrárna byla uvedena do provozu a město elektrifikováno v r. 1912. První městský vodovod byl postaven v r. 1889, v dalších letech byl dvakrát posilován o nové zdroje (blíže ZR 11/99). Lékárna byla ve městě v provozu od r. 1888. V roce 1891 byla ve městě zřízena pošta (asi v domě čp. 20 na náměstí), zásilky se vozily denně koňmo do Hanušovic. Ve stejném roce byla za budovou okresního soudu čp. 24 přistavěna věznice, která byla v provozu ještě v r. 1945. Nová škola místo nevyhovující dvoutřídky stojící dosud v blízkosti kostela (třetí třída se krátce vyučovala i na radnici) byla vystavěna v r. 1878 (škola obecná), k ní byla později (?) přistavěna a v r. 1905 uvedena do provozu i škola měšťanská. Turistika se v okolí začíná rozvíjet od 80. let, v r. 1881 zde byla ustavena první odbočka jesenického MSSGV (horský spolek), její nejvýznamnější akcí byla výstavba horské chaty na Králickém Sněžníku v letech 1908 - 1912. (Věž na Sněžníku postavila v r. 1899 kladská odbočka MSSGV.) V r. 1863 byl

Naše náměstí ještě padesát let po zřízení soudního okresu Staré Město připomínalo spíše venkovskou náves. (Akwarel šumperského malíře Fritze Engela - 1870 až 1937 - z kanceláře starosty na naší radnici.)

založen první pěvecký mužský spolek, nejvýznamnější roli však v životě města zastávala místní hasičská jednotka, založená v r. 1875 a výrazně dotovaná městem (m.j. měla i hasičskou výstroj pro 60 mužů). Bund der Deutschen Nordmähren byl založen v r. 1890 a krátce poté i německý tělocvičný spolek - turneři. V r. 1916 bylo otevřeno městské muzeum a poměrně pozdě, až v r. 1925 městská knihovna. Naopak stále kino začalo promítat už v roce 1932.

Rozvoj města však byl v této etapě vývoje brzděn četnými živelnými pohromami. V druhé polovině minulého století byly níže položené části města několikrát těžce postiženy jarními i letními povodněmi, jejichž nebezpečí zcela neodstranila ani částečná regulace Krupé a výstavba čtyř nových mostů v letech 1903 a 1907. Největší ránu zasadil městu velký požár v říjnu 1907, který zničil takřka polovinu města - celá jeho jihozápadní část až po dnešní Hanušovickou ulici byla zničena, požár byl až s pomocí vojska zastaven v prostoru dnešního Staroměstského šenku.

V ohledu politickém bylo město v minulém století ovládáno vcelku pochopitelně německými nacionálními stranami. S růstem průmyslu však vzrůstal i zde na přelomu století vliv německé sociální demokracie, která se před první sv. válkou stala ve volbách nejsilnější stranou staroměstského soudního okresu. V prvních řadách dělnického hnutí v té době stáli kromě textiláků a dělníků jindřichovské papírny i horníci tuhových dolů. Česká menšina se tu vytvořila až po první sv. válce a za celých 20 let existence první republiky nebyla nijak početná, tvořilo ji pouze několik desítek státních úředníků a členové jejich rodin. Po vzniku henleinovského nacionálního hnutí se stala i zde předmětem ostrých útoků, to však až po roce 1935, kdy se ve Starém Městě i ve většině okolních obcí stala Henleinova Sudetoněmecká strana nejsilnější politickou stranou. Jak dokazaly dokumenty norimberského tribunálu v r. 1946, počítal totiž Hitler v plánu na přepadení ČSR se Staroměstskem jako s oblastí jednoho z hlavních útoků Wehrmachtu. To už je ale jiná historie.

Zpracováno podle úvodní části inventáře Starého Města v OA Šumperk.

□ V. Černý

ZIMNÍ ÚDRŽBA MÍSTNÍCH KOMUNIKACÍ

Úkolem zimní údržby je zmírňování závad ve sjízdnosti a schůdnosti na místních komunikacích vzniklých zimními povětrnostními vlivy a jejich důsledky tak, aby zimní údržba byla zajišťována s přihlédnutím ke společenským potřebám na straně jedné a ekonomickým možnostem vlastníka místních komunikací na straně druhé.

Poněvadž v zimním období není možno závady ve sjízdnosti a schůdnosti odstranit, ale jen zmírnit, a vzhledem k tomu, že

závady není možné zmírnit okamžitě na celém území obce, stanoví plán zimní údržby i potřebné priority údržby, a to jak místně, tak i časově. Tyto priority vyplývají z nesterpné důležitosti místních komunikací a z technických možností provádění zimní údržby. Jsou úseky místních komunikací, které se v zimě neudrží pro jejich malý dopravní význam a pro technickou nebo ekonomickou nemožnost zimní údržby.

Vlastníkem místních komunikací je obec, správcem je fyzická nebo právnická osoba, kterou obec pověřila výkonem svých vlastnických práv.

S odklizením sněhu je nutné začít v době, kdy vrstva napadlého sněhu dosáhne 5 cm. Při trvalém sněžení se odstraňování sněhu opakuje. Na dopravně důležitých místních komunikacích a na dopravně důležitých chodnících se odstraňování sněhu provádí v celé jejich délce a šířce, na ostatních v šířce 1 metr.

Pro zimní údržbu v r. 1999 - 2000 byl katastr Starého Města rozdělen na dva okruhy. Přirozenou hranici mezi oběma okruhy tvoří státní silnice Staré Město - Nová Seninka.

První okruh obhospodařuje firma Váňa Chrástice.

Ve Starém Městě jsou určena při zimní údržbě tato pořadí:

- I. Náměstí včetně zastávky autobusu a příjezdu k čerpací stanici, příjezd k prodejně Jednoty, ke kotelně u věžáku č. 358, ulice Školní, Nádražní.
- II. Síd. Budovatelů, ul. Fučíkova, Kosmonautů, Sportovní, Křížíkova.
- III. Ul. Erbenova, Nábřeží, Zahradní, Chrástická, Krátká a Úzká.

V Chrásticích:

- I. Od křižovatky na Hynčice po rekreační středisko a. s. Ligma včetně autobusové točny.
- II. Neří stanoveno.
- III. Hynčice od začátku obce po chatu Obchodní akademie Mohelnice.

Druhý okruh obhospodařuje Ligma a. s. Staré Město.

Ve Starém Městě jsou určena tato pořadí:

- I. Příjezd k nákupnímu středisku potravín, ke kotelně u věžového domu č. 358, ulice Horní a okruh kolem parku.
- II. Ulice Smetanova, Pionýrská, Česká, Zemědělská, Lesní.
- III. Parkoviště u Jednoty, parkoviště vedle domu č. 25, parkoviště naproti stolárně, ulička za bývalými jeslemi.

Ve Stříbrnicích:

- I. Autobusová točna.
- II. Most a cesta kolem lesáckých dvojdomků.

V Nové Senince:

- I. Neří stanoveno.
- II. Cesta od mostu ke kostelu.

Okruh Kunčice:

- I. Autobusová točna.
- II. Parkoviště a cesta kolem kostela.

Ulice Květná, Nová, Polní a sídl. 1. máje jsou účelovými komunikacemi. Jejich majitelem je Ligma a. s. Staré Město, která je též povinna zajišťovat jejich údržbu.

Silnice Staré Město - Chrástice, Staré Město - Stříbrnice, Staré Město - Nová Seninka, Staré Město - Kunčice a Staré Město - Velké Vrbno jsou cestami státními a jejich údržbu zajišťuje Správa a údržba silnic Šumperk.

Staroměstské Turistické informační centrum

Zveme Vás do sídla Turistického informačního centra v přízemí radnice ve středu obce.

Nabízíme:

- informace o ubytování v obci a okolí včetně jeho zajištění
 - informace o turistických možnostech v okolí
 - informace o hraničních přechodech do Polska a o turistických zajímavostech na polské straně
 - prodej map, pohlednic, poštovních známek, poloplastických samolepek
 - prodej keramiky a upomínkových předmětů
 - prodej obrázků s motivy Starého Města a Králického Sněžníku
 - prodej telefonních karet, stíracích losů, počítačových 3,5" disket
 - prodej známek na popelnice
 - zajištění autobusových zájezdů
 - vystavení potvrzení o přechodném pobytu pro přechod hranic v rámci malého pohraničního styku
- Od 1. února znovu zahajujeme provoz směnárny.

Řadu informací o Starém Městě je možné získat nejen v TICu, ale také v obecním zpravodaji, který vychází pravidelně každý měsíc, od roku 1998 na internetové stránce obce a od poloviny loňského roku na internetové stránce turistického informačního centra. Obyvatelé obce i návštěvníci tak mohou získat údaje o historii, penzionech, restauracích, horských chatách, lyžařských možnostech, kulturních podnicích, ale také o počtu obyvatel, katastrálních územích, infrastruktuře obce, zastupitelích nebo členech obecní rady.

Turistické informační centrum

tel., fax 0649/239 134

Internet: www.mujiweb.cz/www/ticinfo

Email: ticinfo@email.cz

Obec Staré Město

tel., fax 0649/239 222

Internet: www.mesta.obce.cz

Email: ou_staremesto@ova.pvtetnet.cz

Mezinárodní veletrh cestovního ruchu GO 2000 v Brně

Ve dnech 13. - 16. ledna 2000 proběhl na brněnském výstavišti 10. mezinárodní kontraktační veletrh cestovního ruchu GO 2000 a 9. mezinárodní výstava turistických možností v regionech REGI-ONTOUR 2000. Vystavovatelem za náš region byl Okresní úřad Šumperk, spoluvystavovatelem Ruční papírna Velké Losiny, Státní léčebné lázně Velké Losiny a pozvaným hostem Turistické informační středisko Staré Město pod Sněžníkem. Zájem o návštěvu našeho regionu byl značný, zájemcům byla k dispozici spousta obrazového materiálu, přehledy ubytovacích kapacit, turistických možností a dalších atraktivit regionu. Součástí expozice byly ukázky výroby ručního papíru a ukázky rýžování zlata. Každý z návštěvníků si mohl vyzkoušet, co takové rýžování obnáší a pokud měl štěstí, mohl si vlastnoručně vyrýžované zlatinky odnést domů. Na všechno dohlížely dvě opravdové čarodějnice.

Myslím si, že pro rozvoj turistického ruchu v naší obci měla účast na veletrhu velký význam a chci touto cestou poděkovat referátu regionálního rozvoje okresního úřadu, že nám umožnil aktivně se této akci zúčastnit.

□ Za TIC Staré Město,
Alena Windová

Pošta zvedla většinu poplatků

Česká pošta zvýšila pro rok 2000 ceny u osmi z dvanácti poskytovaných regulovaných služeb. Ve všech případech se jedná o nejvyšší povolenou cenu.

Služba	1999	2000	navýš.
pohlednice	4,-	5,-	1,-
dopis nad 20 g včetně	4,60	5,40	0,80
balík do 2000 Kč			
a do 5 kg včetně	25,-	28,-	3,-
poukázka C			
do 200 Kč včetně	10,-	12,-	2,-
poukázka C nad 200			
do 1000 Kč včetně	20,-	22,-	2,-
poukázka C nad 1000			
do 5000 Kč včetně	30,-	32,-	2,-
doporučený dopis			
(k ceně služby)	8,-	9,-	1,-
dopis na doručení			
(k ceně služby)	5,-	5,-	0
dopis do vlastních rukou			
(k ceně služby)	4,-	4,-	0
potvrzení o důchodu	2,-	2,-	0
potvrzení			
(kromě potvrzení o částkách			
zaplacených pošt za ceniny			
a poštovní služby hrazené			
v hotovosti)	5,-	5,-	0

Podpora malým a středním podnikům stoupne

Vláda schválila pro letošní rok celkem sedmáct programů podpory malého a středního podnikání. Počítá se s celkovou částkou 1,95 miliardy korun oproti 1,5 miliardy vyčleněným v roce 1999.

Pokračovat budou čtyři regionální programy Region, Vesnice, Regenerace a Preference. Nový program Hranice poskytne zvýhodněné až sedmimilionové úvěry podnikatelům v příhraničních oblastech, bohužel jen s Německem a Rakouskem. Program Provoz nabídne provozní až milionový úvěr firmám do 50 zaměstnanců z postižených regionů. Pokračovat bude program Rekonstrukce určený podnikatelům z oblastí postižených povodněmi.

Plošné programy Záruka, Trh, Kredit, Special a Kapitál jsou doplněny o nové programy Pojiždná prodejna a Kooperace a pokračovat budou i loni zahájené programy Podpora exportu, Poradenství, Malé půjčky a Design. Program Pojiždná prodejna nabídne dotace firmám, které zasobují venkovské a odlehle oblasti, program Kooperace má podpořit sdružování a síťování obchodníků do větších a silnějších skupin. Tato akce podpoří 50 procenty náklady na projekty v oblasti technické pomoci, informatiky a vzdělávání sdružení a sítě firem. Z loňského roku přechází program Podpora exportu, který nabídne příspěvek 50 až 60 procent ceny marketingových informací a služeb při exportu. V programu Poradenství mohou firmy získat zlevněné poradenské služby. Design je program na podporu designérských služeb formou dotací. Program Malé půjčky podnikům do 50 zaměstnanců umožní získat zvýhodněný až milionový úvěr s dobou splatnosti čtyři roky.

Programy budou poprvé odpovídat požadavkům obvyklým v zemích Evropské unie. Kromě vymezení počtu maximálně 250 zaměstnanců musí totiž firmy vykazovat také maximálně 40 milionů eur tržeb a jejich aktiva nesmějí překročit 27 milionů eur.

Proč mají katastrální mapy měřítko 1:2880

S katastrálními mapami se setkávají při své práci nejen pracovníci katastrálních úřadů, geodeti, zemědělci nebo lesníci, ale v posledních letech v souvislosti s restitučními či připravovaným prodejem státní půdy s nimi přicházejí častěji do styku i řadoví občané. A mnozí z nich se diví, proč mapy nemají měřítko 1:1000 nebo 1:5000, ale "prapodičné" měřítko 1:2880.

Ve prospěch uvedeného měřítka jednoznačně hovoří praktická velikost zobrazovaných objektů. Například zastavěné území Starého Města má rozměry 68 x 40 cm, radnice má rozměry 9 x 5 mm a běžná garáž 2 x 1 mm. V měřítku 1:1000

mají objekty rozměry příznivější (radnice 26 x 14 mm, garáž 6 x 3 mm), ale pro Staré Město byste již potřebovali plochu 1,96 x 1,15 metru! A u měřítka 1:5000 by se Staré Město vešlo na list papíru 39 x 23 cm, radnice by měla rozměry 5 x 3 mm, ale garáž už jen 1,2 x 0,6 mm, což by již bylo obtížně zakreslitelné. Proč ale bylo zvoleno měřítko 1:2880 a ne 1:2500 nebo 1:3000? Pro vysvětlení se musíme trochu vrátit do historie.

Zemědělské a lesnické míry, s nimiž se před zavedením jednotné metrické soustavy setkáváme, byly namnoze rozdílné podle jednotlivých panství (ochoze, tenata, provazce a jiné). Proto se objevily snahy tyto různorodé míry sjednotit. Severní Morava měla oproti Čechám tu výhodu, že k řádnému měření půdy zde docházelo prvně na liechtenštejnských majetcích až po roce 1770, t.j. o více než 150 let později než v Čechách. Dále celé území severní Moravy zabíralo jen několik většinou rozsáhlých velkostatků, takže zde nebyla taková různost měřových jednotek jako tam, kde držba byla hodně roztržštěná.

Jako délkové jednotky se na severní Moravě původně užívalo jednoho kroku (0,75 m), ale poměrně brzy se zde objevuje moravský sáh (1,77403 m) a později o něco delší vídeňský či též dolnorakouský sáh (1,8965 m). Délkové údaje ve stopách, což byla 1/6 sáhu, se najdou jen v menší míře.

Stará plošná jednotka užívaná na severní Moravě byla moravská měrice, která měla výměru 700 čtverečných sáhů, tedy 1,77403 x 1,77403 x 700, což je 0,2203 hektaru. Menší plošnou jednotkou byla 1/8 měrice tzv. achtle.

Patentem ze dne 30.7.1764 a obnoveným v roce 1781 bylo s určitými výjimkami pro soukromé potřeby a cizince zavedeno jako jednotná plošná míra dolnorakouské jitra (Joch) rovně 1.600 čtverečních dolnorakouských sáhů tedy 0,5755 hektaru. Protože jeho první rozsáhlé použití nastalo v josefinském katastru, označuje se někdy jako katastrální jitra. Hodnoty menší jak jedno jitra se vyjadřovaly 1/8 nebo 1/64 jitra, teprve daleko později se začalo používat poměru 1/100. Staré míry se ovšem díky konzervativnosti a úlevám zmíněného patentu udržely někde dosti dlouho.

Katastrální jitra v našich podmínkách zcela zdomácnělo a udrželo se někde i 15 - 20 let po zavedení metrické soustavy. Vedle konzervativnosti tu padala na váhu nutnost vést evidenci ve stejných jednotkách, v jakých byly vypracovány hospodářské mapy. Řada hospodářů také spatřovala výhodu použití jitra v tom, že umožňovalo snadnější využití map provedených v katastrálním měřítku 1:2880 (1 palec na mapě = 40 sáhů ve skutečnosti, a poněvadž 1 sáh = 72 palců, pak 40 x 72 = 2880) a proto čtverce mapové sítě o straně jednoho palce (2,63 cm) měly výměru přímo jednoho katastrálního jitra (40 sáhů x 40 sáhů = 1.600 čtverečních sáhů = 1 jitra), což umožňovalo snadné zjišťování

ploch. Uvedené míry se používaly vesměs až do roku 1871, kdy byla říšským zákonem ze dne 23.7. na celém státním území zavedena metrická soustava. Třebaže od r. 1876 bylo její užívání všeobecně závazné, užívalo se, jak již byla zmínka, starých měr, hlavně délkových, i později, a to zejména v dokladech soukromé povahy. A jako připomínka z těch dob nám zůstalo i měřítko katastrálních map 1:2880.

□ ing. Panský

Hromnice - svátky světla a ohně

Odpradáva spojovala lidská představitelství světlo a oheň s bojem dobra a zla. Ve starověkých náboženstvích bylo světlo považováno za cosi božského, někdy bylo ztotožňováno se samotným božstvem. Ze zápasu bytostí světla a tmy se ve starobylém náboženství zrodil svět. I ve starém Egyptě věřili, že to bylo světlo, co stvořilo vše na světě a vytvořilo Slunce. Ve Starém zákoně je zjevování Boha vyvolenému národu téměř výlučně spojováno s ohněm a Bůh sám je nazýván Světlem Izraele. Oheň se stává znamením božím, které očisťuje od poskvrny, je symbolem Boha vysvobozujícího a osvěťujícího.

Stvoření světa je znalci písma spojováno se vznikem světla, bez něž by nebylo života. Světlo je začátkem i koncem, je požehnáním, radostí a spravedlností, je tím, co se v náboženské mluvě označuje slovem štěstí. Světlo provázelo lidstvo v dobách pohanských, nemohlo chybět ani v novém náboženství, jehož základy vybudoval Ježíš Kristus. Svátkem křesťanského světla jsou Hromnice, den, který je na rozhraní dvou období církevního roku - vánočního a postního, zvěstující příchod Velikonoc.

Hromnice připadají na 2. únor. Jejich název vznikl v lidovém prostředí a odkazuje na tradiční svícení svící. I když Hromnice nejsou nikterak starým křesťanským svátkem, spojuje se s nimi mnoho obyčejů a magických praktik. Některé přetrvaly z pohanských dob, kdy byl 2. únor považován za velmi silný den vhodný k praktikování kouzel, magie a čarodějných kejkľů. V křesťanství prošel tento svátek řadou proměn.

Počátky svícení Hromnic jsou skryty v temnotách historie. Jedno je však jisté - v tento den se konala slavnost světla (svíci), festum candelarum, seu luminum navazující na staré pohanské tradice. Podle jedné z legend byly Hromnice poprvé slaveny v polovině 5. století za panování císaře Marciana. Zbožná a bohatá matrona Icelia tehdy vyzvala všechny křesťany žijící v Jeruzalémském biskupství, aby projevíli svou příslušnost k pravé víře průvodem se zapálenými svíčkami. Za císaře Justina se Hromnice iniciované ženou, o které se jinak nedochovaly žádné zprávy, staly běžnou součástí křesťanského roku.

Východní křesťanská církev je přesvědčena, že svátek Hromnic vděčí za svůj vznik daleko dramatictější události. Za císaře Justiniana (r. 527 - 565) vypukl v Konstantinopoli (dnešní Cařihrad) mor, který se rozšířil po celé říši, a lidé a zvířata umírali po tisících. Tehdy zoufalý císař nařídil, aby se 2. února, kdy podle slov Nového zákona stařec Simeon spatřil malého Ježíška a zvěstoval, že je v něm lidstvu seslána spása, "světlo, jež bude zjevením pohanům, sláva pro Hospodinu lid Izrael", sešli všichni obyvatelé města na velké slavnosti setkání (festum hypantés). V Sigebertově kronice se uvádí ještě několik dalších příčin, které vedly Justiniana k zavedení této slavnosti: "Za časů Justiniana císaře udála se v Pompejopolu v Mysii veliká zemětřesení... Slyšeny byly hlasy nářekajících, kteří hynuli v podzemí. Krev též z oblak padala a následovaly rozličné morové rány... Těmito pohromami pohnut Justinian ke cti Krista Spasitele slavnost setkání ustanovil, aby Spasitel, který Simeonovi ve chrámě vstříc přišel, též ubohým vstříc přijetí a jim pomocí svou přispěti ráčil." Západní církev nezůstala pozadu a přišla s vlastní verzí vzniku Hromnic. Inicioval je prý papež Gelasius I. v roce 494, když si nevěděl rady, jak vymýt pohanské slavnosti připadající na únor a březen. A nebyly to jen tak ledajaké slavnosti! Historik Makrobius zaznamenal, že druhý římský král Numa Pompilius zasvětil měsíc únor bohu Februovi, který se do podvědomí nejširší veřejnosti zapsal jako mocný a krvelačný pán podsvětí Pluton, známý i jako Hádes. Současně se přinášely oběti bohyni Febru, zlé matce boha války Marta, vzpomínal se únos Proserpiny a s ní spojená vegetační smrt. Byly to dny patřící památce duší zemřelých, ale také Luperkalie, slavnost ke cti Pana, boha stád, pastýřů a dobytka. Součástí všech těchto slavností, které měly udobřit temné síly podsvětí, zkázy a smrti a připravit cestu pro příchod živoucího jara, byly průvody s hořícími svíčkami a pochodněmi.

Ještě několik století po vítězství křesťanství se v únoru tajně scházeli lidé k uctění těchto dávných tradic, i když možná v té době jména Háda, Proserpiny, Pana a Marta už byla zapomenuta. Princip boje dobra a zla byl však věčný. Oběti a dary, často krvavé, kterými se odstraňoval vliv temnoty a podkopávala se její síla, se nechávaly hluboko v lesích. Zdálo se, že proti moci pohanských bohů a magických obřadů nezmůžou nic ani plamenná kázání v křesťanských kostelech o nedělních mších, ani kruté tresty, vyměřované světskou mocí přistiženým odpadlíkům. Kdo by si troufl rozhněvat bohy smrti a podsvětí a poštvat proti sobě věčně hladové duše mrtvých? Papež Gelasius I. použil proti pohanským bohům jejich vlastní zbraně a pohanské zvyky a obyčeje se pokusil nahradit novými, křesťanskými. Slavnost Hromnic, při níž se též používaly svíce a chodilo se v průvodech, byla tím nejlepším lékem. Durandus již mohl jen zapsat, že papežovo úsilí bylo úspěšné a

"obřad pohanský v lepší obrátilo náboženství křesťanské". O tom, že střet křesťanství a pohanství o únorové svátky byl velmi vážný, svědčí i to, že se touto problematikou zabýval i Běda Ctihodný, jeden z největších křesťanských myslitelů žijících v 8. století. Jako pečlivý pozorovatel neopomněl zaznamenat, že pohanské oběti byly spojeny se slavností očistění. A to je jedno z vysvětlení, proč západní křesťanská církev, zápolící se starobylými tradicemi, prohlásila Hromnice za slavnost Očišťování Panny Marie (východní církev preferovala Hromnice jako Svátek setkání nebo uvedení do chrámu).

NEČEKANÝ DAR

V závěru minulého roku uspořádali policisté z Oddělení pohraniční policie ve Starém Městě pod Sněžníkem I. hraničářský ples. Čistý výtěžek z této akce - více jak 6 tisíc korun - se pořadatelé rozhodli věnovat místní knihovně na nákup nových knih. V posledních dnech roku 1999 jsme za ně pro toto naše kulturní zařízení zakoupili 43 nových knih, které jistě potěší všechny čtenáře naší knihovny.

Příkladné pochopení našich policistů pro kulturní potřeby obce nás mile překvapilo. Obecní úřad i knihovník MK všem policistům ze Starého Města upřímně za jejich dar děkují.

□ V. Černý - knihovník MK
Z. Panský - tajemník OÚ

Burza vyřazených knih

Místní knihovna upozorňuje své čtenáře i ostatní občany, že v sobotu 5. února se v době od 14 do 16 hodin budou prodávat vyřazené knihy z inventáře místní knihovny. Mezi asi 200 výtisky je tentokrát větší na knih dětských. Ceny se opět pohybují od 1,- do 3,- Kč za kus.

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ

Klub fotografů přírody (Praha)

Do 28.2.2000

PRODEJNA PRO-BIO s. r. o.
Staré Město pod Sněžníkem

Otevřeno: úterý 13:00 - 16:30
pátek 13:00 - 16:30
sobota 8:00 - 11:00

V případě hromadných návštěv lze dohodnout i mimo otevírací dobu na telefonním čísle 239549, 239352 (paní Věra Donéeová)

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Životní jubilea v únoru

81 let

František Pavelka 28.2.1919

Křížíkova č. 343

82 let

Anna Štrejnová 23.2.1918

Hanušovická č. 119

85 let

Anna Exlerová 14.2.1915

Nová Seninka č. 4

Jubilantům přejeme do dalších let mnoho zdraví, štěstí a spokojenosti.

Narozené děti

Josef Jedinák 8.1.2000

Stříbrnice č. 57

Přejeme klidné a šťastné prožití dětství.

Úmrtí

Božena Klimešová 3.1.2000

Česká č. 326 84 let

Ad staroměstské zvony

Ve Starém Městě dne 5.1.2000

Milí spoluobčané,

děkuji vám za radost, kterou jste mi způsobili ke konci loňského roku "živým betlémem". Vám, kdo jste se na akci podíleli, že jste investovali ze sebe a ze svého, abyste druhým udělali radost. Vám, kdo jste přijali pozvání, že jste nezůstali lhostejní k nabídce prožít společně něco hezkého. Vám všem, kteří jste otevřeli peněženky (a věřím, že i srdce) k podpoře společného díla. Vždyť i finanční přínos akce je krásný - 22.000,- korun.

K datu 31.12.1999 bylo ve prospěch zvonů pro třetí tisíciletí shromážděno 101.300,- Kč. To ve mně vzbuzuje naději, že se v jubilejním roce zvonů - společného to daru nás všech pro všechny - dočkáme. Vždyť k vybrání cílové částky 600.000,- Kč připadá na jednoho obyvatele Starého Města cca 350 korun. A to mezi dosavadními dary nechybí ani desetitisícové příspěvky. Takže věřím, že dokážeme dát podíl i za ty, kteří dát nemohou, nebo nechťejí.

Vyzdobit naše zvony přislíbil pan Otmar Oliva z Velehradu, umělec, jehož dílem, které dokončil v minulém roce, je oltář, ambon, kroupka a sedadlo pro papežskou kapli ve Vatikáně.

Ve prospěch našich zvonů připravuje koncert dětský pěvecký sbor "Motýli" ze Šumperka. Pravděpodobné datum koncertu je 8. duben 2000.

Další informace o sbírce a o zvonech budou zveřejňovány ve vývěsce kostela.

Těším se na zvony i na růst toho, co symbolizují: naplňování naší touhy po kráse, pokoji, ušlechtilosti, na naše otvírání se tomu, co nás přesahuje - Lásce.

S přáním pokoje a radosti

váš farář, Jan Vlčil

Na staroměstské zvony můžete přispět i Vy. Libovolnou částku můžete poukázat na účet Obecního úřadu ve Starém Městě.

Č. ú. 154232461/5100

VS 2321; KS 0308

☐ Redakce

17. února 2000 je to rok,
co nás navždy opustil náš
manžel, tatínek a dědeček

Jaroslav Dittrich st.

Stále vzpomínáme

15. ledna 2000 tomu bylo 7 let,
co od nás odešel náš
syn, bratr a strýc

Jaroslav Dittrich ml.

Stále vzpomínáme.

Čas plyne a nevrátí, co vzal,
jen smutné vzpomínky zanechal.

Dne 11. února 2000

vzpomeneme

20. výročí úmrtí

pana Miroslava Šoukala

ze Starého Města.

Kdo jste ho znali a měli rádi

vzpomeňte s námi

Manželka a dcery Marta a Iveta
s rodinami

KULTURNÍ AKCE V ÚNORU

Pro měsíc únor Kulturní dům ve Starém Městě připravuje:

12. února - sobota

Loutkové divadlo pro děti

KAŠPÁREK V PEKLE

Pohádku pro děti nastudoval loutkový soubor Klubíčko Zábřeh.

Začátek představení je ve 14.00 hodin.

Vstupné 10,- Kč.

18. února - pátek

III. ŠKOLNÍ PLES

25. února - pátek

DISKOTÉKA PRO MLÁDEŽ

Ve velkém sále KD od 20.00 do 02.00 hodin.

Diskotéku zajistí Tomáš Kroutil ze Zábřeha.

Vstupné 30,- Kč.

Občerstvení k dispozici.

Na všechny akce jste co nejsrdečněji
zváni.

Staroměstský divadelní ochotnický soubor "ŠOK"

vypisuje

NÁBOR NOVÝCH ČLENŮ SOUBORU

Zájemci se mohou přihlásit na pravidelných zkouškách souboru ve středu od 18 do 20 hod., v pátek od 19 do 21 hod., které se konají v Kulturním domě ve Starém Městě p. Sněž., nebo u některého jeho člena (paní Divišová, Klemsová, Durdáková, Neumanová, Ovčiariková, Simajchlová, pan Ondrouch). Vítání jsou i potenciální členové, kteří by se starali o technické zabezpečení (kulisy, osvětlení, hudební doprovod).

☐ Rudolf Šmíla, manager souboru

ZE ŽIVOTA ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Zápis do 1. ročníku základní školy

Zápis proběhne dle § 3 odst. 1 vyhlášky MŠMT č. 291 Sb. o základní škole v budově základní školy č. p. 106 dne 8. února 2000 ve 14.00 hodin. Zákonní zástupci dětí si sebou přinesou rodný list dítěte a občanský průkaz. Ve školním roce 2000/2001 by mohlo do I. třídy nastoupit přibližně 25 dětí. Rodiče dětí mají zákonnou možnost požádat pro své dítě o odklad školní docházky.

V případě, že o této alternativě uvažují, je nutné vyzvednout si na ředitelství základní školy tiskopis a obstarat si doporučení dětského lékaře nebo pedagogicko-psychologické poradny.

Lyžařský výcvik

Ve školním roce 1999/2000 se lyžařského výcviku zúčastní žáci sedmých ročníků. Lyžařský výcvik se uskuteční podle sněhových podmínek. První termín připadá na 7. - 11. února 2000.

Tak jako každý rok, předpokládáme, že děti budou lyžovat v Kunčicích na vleku, který patří panu Leoši Haltmarovi, který v minulých letech tuto akci vždy sponzořoval.

Vedoucím lyžařského výcviku je paní učitelka Ludmila Macháčková.

Provoz tělocvičny

Dne 3.1.2000 byl zahájen provoz v tělocvičně základní školy. Rekonstrukce, která byla zahájena v červenci minulého roku, byla plánovaná několik let. Původním záměrem byla pouhá výměna palubové podlahy. V průběhu rekonstrukce se však ukázalo, že budou nutné další úpravy. Ze zdravotních důvodů bylo nutné odstranit nejen stávající palubovou podlahu napadenou dřevikaznou houbou, ale i zdivo, provést celkovou izolaci podlahy proti

vlhkosti, obnovit veškeré nátěry, celkově rekonstruovat ústřední topení, vyměnit obklady stěn apod. Celková částka na opravu byla stanovena na 936 tisíc korun. Po obdržení státní dotace z pilotního programu pro Mikroregion Jeseníky v přiznané částce 488 tisíc bylo možné rekonstrukci dokončit.

Na uvedené akci se podílelo několik místních firem jako subdodavatelské organizace. Jedná se o firmy Vladimír Peštál, Dušan Šimo (stolařské práce), Pešek Ladislav - PAS (izolace proti vodě, zámečnické práce), František Rygar (malby a nátěry), Lukáš Dirbák, Petr Halámek (stavební práce). Pomoc nabídlo i mnoho dalších lidí, jimž osud tělocvičny nebyl lhostejný. Všem těmto patří poděkování za dobře odvedenou práci.

Tělocvična je od uvedené doby přístupná nejen školákům, ale také široké veřejnosti. Smlouvy na pronájem je možné uzavřít denně během dopoledne v budově ředitelství školy.

TANEČNÍ KURZY A KURZY STEPŮ - PRODLOUŽENÁ

Od začátku října do půli prosince probíhala výuka tance a stepu. Každý týden v úterý a v sobotu po dobu deseti týdnů se paní učitelky Ludmila Macháčková a Jana Chytilová věnovaly svým svěřencům - žákům sedmých a osmých ročníků v tanečních kurzech a mladším žákům v kurzech stepu.

Odbornou záštitou byla taneční škola pana Hrubého ze Šumperka. V sobotu 11.12.1999 byla výuka ukončena "prodlouženou". Děvčata a chlapci nás přesvědčili, že tanec a stepařská technika nebyla jen to jediné, čemu se naučili. Chování dětí bylo galantní, vystupování dokonalé. Výborné zvládnutí standartních tanců a stepařské umění dětí překvapilo mnohé z přítomných rodičů. K pohodě večera přispělo i SRPDŠ, které sponzorským darem nabídlo dětem zákusky.

Pokud máte zájem vidět co všechno naše děti zvládly během kurzů, srdečně Vás zveme na náš školní ples, který se koná dne 18. února v Kulturním domě ve Starém Městě. Chutné občerstvení a bohatá tombola jsou samozřejmostí.

Lyžařský kroužek

Od 2. pololetí zahájí činnost kroužek sjezdového a běžeckého lyžování, který povede pan Petr Jorda.

Ve 14.00 hodin v úterý budou lyžovat přihlášení žáci z 2. stupně a ve středu ve stejnou hodinu přihlášení žáci z 1. stupně.

Výtah z metodického pokynu k hodnocení a klasifikaci

4.1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména:

- a) soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- b) sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování
- c) různým druhem zkoušek - písemné, ústní, grafické, pohybové
- d) kontrolními písemnými pracemi
- e) konzultacemi s ostatními vyučujícími
- f) konzultacemi podle potřeby s pracovníky PPP a SPC

4.3. Žák ve druhém až devátém ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.

4.4. Není přípustné přezkoušet žáky koncem klasifikačního období z celé látky z tohoto období. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální přezkoušení po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše učení, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě z PPP nebo SPC, a to pouze s vědomím vedení školy.

4.5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci žákovi zdůvodní a poukáže na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvořů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje zástupcům žáka všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci prostřednictvím žákovské knížky současně se sdělením známek žákům. Do žákovské knížky se žákům zapisují závažná sdělení v souvislosti s hodnocením a klasifikací.

(Pokračování příště)

Profesní orientace vycházejících žáků

Ve školním roce 1999/2000 bude přijímací řízení na státních školách probíhat v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 10/1997 Sb., o přijímání žáků a dalších uchazečů ke studiu ve středních školách zřizovaných státem.

Žák základní školy podává přihlášku ke studiu na předepsaném tiskopise, ve kterém může uvést dvě střední školy v pořadí podle svého zájmu. Žák odevzdá přihlášku nebo dva stejnopisy přihlášky řediteli základní školy do 29.2.2000.

Přijímací zkoušky do škol uvedených v přihlášce na prvním místě se konají 17. dubna 2000, do středních škol uvedených v přihlášce na druhém místě 11. května 2000.

☐ Mgr. Dagmar Macková

KINO STARÉ MĚSTO POD SNĚŽNÍKEM

ÚNOR 2000

1. úterý 16.00 a 19.30 hod Vstupné: děti 19,- Kč
dospělí 31,- Kč

KUŘE MELANCHOLIK Film ČR. Dramatický příběh je nahlížen očima malého hrdiny.
Doporučená přístupnost od 12 let.

5. sobota 16.00 a 19.30 hod Vstupné: děti 21,- Kč
dospělí 35,- Kč

UNIVERZÁLNÍ VOJÁK - ZPĚT V AKCI Jean - Claude Van Damme v pokračování svého nejúspěšnějšího filmu.

15. úterý 19.30 hod Vstupné: 35,- Kč

VIKINGOVÉ (114 min) Historický thriller USA. Krajinou Vikingů se šíří přízračný nepřítel. Třináct bojovníků se rozhodne se zlem bojovat. Mládeži nepřístupný.

19. sobota 16.00 a 19.30 hod Vstupné: děti 21,- Kč
dospělí 35,- Kč

AFÉRA THOMASE CROWNA (113 min) Kriminální komedie USA. Milionáři kradou s noblesou.
Hrají: Pierce Brosnan, Rene Russoová...

22. úterý 16.00 a 19.30 hod Vstupné: děti 21,- Kč
dospělí 35,- Kč

KRÁLOVNA ALŽBĚTA (121 min) Historické drama o vášnivě ženě a její cestě na trůn.

25. pátek 13.30 hod Vstupné: 19,- Kč
TARZAN Legendární král džungle v animovaném filmu studia Walta Disneye.
Představení pro školní družinu.

26. sobota 16.00 a 19.30 hod Vstupné: děti 21,- Kč
dospělí 35,- Kč

MODRÝ BLESK (93 min) Co může být pro lupiče horšího než se nechat chytit při činu? Schovat diamant za 20 milionů dolarů na policejní stanici!
Akční komedie.

29. úterý 16.00 a 19.30 hod Vstupné: děti 19,- Kč
dospělí 31,- Kč

ROMEO A JULIE (115 min) Film USA.

Ve vstupném je již zahrnuta 1,- Kč na fond kinematografie !!!

Členové klubu Čtyřlístek mohou po předložení členské karty uplatnit slevu 10 %.

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

Připravujeme: Hanuman, Nevěsta na útěku, Pelíšky, Preci, preci, precičky, Horizont události, Konec světa, Statečné srdce, Láska je láska

Jana Trávníčková,
Jesenická č. 356, Staré Město,
oznamuje všem klientům
České pojišťovny,
že ode dne 13.12.1999
je otevřeno jednatelství ČP
v bývalých prostorách banky Haná
na náměstí v č. p. 6.
Otvírací doba:
Po 8.30 - 11.30
St 8.30 - 11.30
Čt 15.00 - 17.00
Pá 8.30 - 11.30
Telefon ráno mezi 8.00 a 8.30:
239 243
Mobil po celý den:
0603 163 041

FIRMABURIAN

nabízí
montáže a údržbu
ústředního topení,
vodovodů a kanalizace

Nová ul. 219
788 32 Staré Město
tel. (0649) 239 103

KUŘIL JOSEF MORAVSKÁ VÍNA

Zahájil prodej
sudových odrůdových
a stolních vín.

**Ve dvoře "U Sládků"
v Hanušovicích.**

Otevřeno:
Čtvrtek od 13 hod. do 18 hod.
Pátek od 10 hod. do 19 hod.
Sobota od 8 hod. do 14 hod.

Těšíme se na
všechny milovníky dobrých
a kvalitních moravských vín
i na ty,
kteří si je po ochutnávce
u nás zamilují.